

‘NAVO staat niet in hoog aanzien in de VS’

Expert Kashmeri vindt dat EU meer zelf kan doen

De NAVO dreigt irrelevant te worden, zei de Amerikaanse minister van Defensie vrijdag. „De EU kan heel goed zorgen voor haar eigen veiligheid”, zegt Sarwar Kashmeri.

**Door onze redacteur
JUURD EIJSVOOGEL**

ROTTERDAM. De Amerikaanse minister van Defensie Gates kan lang wachten, als hij denkt dat hij de Europese NAVO-bondgenoten tot grotere defensie-uitgaven kan aanspreken. Dat zegt de Amerikaanse veiligheidsexpert Sarwar Kashmeri, in reactie op de donderpreek van Gates vrijdag in Brussel. De minister waarschuwde de Europeanen dat de NAVO ten onder zal gaan, als zij geen grotere financiële en militaire bijdrage aan het bondgenootschap leveren.

„Gates heeft gelijk dat de NAVO irrelevant dreigt te worden”, zegt Kashmeri, van wie onlangs een kritisch boek over het bondgenootschap verscheen: *NATO 2.0; Reboot or Delete?*. „Maar de Europeanen nemen zo’n waarschuwing niet meer zo serieus als ze in de Koude Oorlog, of twintig jaar geleden, zouden hebben gedaan.”

Volgens Gates verdwijnt de bereidheid van Amerika om een onevenredig groot deel van de kosten en de militaire inspanningen voor zijn rekening te nemen. Kashmeri: „In de VS staat de NAVO niet in hoog aanzien, bij burgers niet maar ook niet bij militairen. Vooral militairen die terugkomen uit Afghanistan hebben een lage dunk van de NAVO.”

Waarom?

„Ze vinden niet dat de Europeanen in Afghanistan voldoende betrokken zijn, alsof de Europese militairen niet geloven dat ze echt in oorlog zijn. Een Amerikaanse officier die net terug was vertelde me dat hij hulp van een Europese collega had gevraagd bij de bevoorrading van een legerkamp. Maar de Europeaan had gezegd: mijn dag zit erop, ik heb vandaag al gedaan waarvoor ik betaald word. Weet je niet dat er een oorlog aan de gang is? had de Amerikaan gezegd. Misschien voor jouw land, was het antwoord, maar niet voor het mijne. Over de afkorting ISAF, de officiële naam van de NAVO-strijdmacht in Afghanistan, maken Amerikaanse militairen de grap dat die staat voor: *I Saw America Fight*.”

Gates zei dat de nieuwe generatie Amerikanen, die de Koude Oorlog niet bewust hebben beleefd, de NAVO niet

Sarwar Kashmeri

Sarwar Kashmeri is als expert internationale veiligheid en defensie verbonden aan de denktank Atlantic Council. Hij schreef *America after 9/11 and Iraq: the Great Divide* (2008) en presenteert morgen in Brussel zijn nieuwe boek *NATO 2.0, Reboot or Delete?* In dat boek stelt hij dat de NAVO moet accepteren dat ze in de toekomst een beperktere rol moet spelen, en meer moet overlaten aan de Europese Unie.

meer de investering waard zullen vinden. Denk u dat ook?

„Absoluut. Bij een bezoek aan een Amerikaans vliegdekschip zat ik bij het avondeten tussen de twee hoogste officieren. Het gesprek kwam op de NAVO en de oudste van de twee zei: dat is het hart van de transatlantische veiligheid. Maar de ander, die zo’n twaalf tot vijftien jaar jonger was, zei: ik begrijp niet wat het nut van de NAVO is.

„Amerika heeft Europa vaker aangespoord meer aan defensie uit te geven, maar dit is anders. De VS zitten zwaar in de financiële problemen, onderschat dat niet. Admiraal Mullen, voorzitter van de chefs van stafven, shockeerde het Congres vorig jaar toen hij de Amerikaanse staatschuld de grootste bedreiging voor het land noemde. President Obama is inmiddels begonnen het defensiebudget aan te pakken.”

Is de onenigheid in de NAVO alleen een geldkwestie?

„Zeker niet. Om te beginnen is het niet goed om de Europeanen steeds op hun kop te zitten omdat ze niet genoeg zouden bijdragen. De landen van de Europese Unie geven tussen de 280 en 300 miljard euro uit aan defensie, als je alle begrotingen bij elkaar optelt. Dat komt vrij dicht bij wat de VS voor 9/11 aan defensie besteedden. De Europeanen spenderen wel genoeg aan defensie, alleen ze besteden het niet efficiënt en de landen stemmen hun uitgaven niet op elkaar af.

„Wat het schisma binnen de NAVO erger maakt is dat de Europeanen een andere strategische visie op de wereld hebben dan Amerika. De meeste Amerikanen die ik spreek denken dat de Europeanen alleen

meedoen in Afghanistan om loyaal te zijn aan Amerika. Europeanen geloven niet dat ze de Talibaan in Berlijn, Parijs of Amsterdam zullen tegenkomen als ze in Afghanistan niet worden tegengehouden.

„Ook is er een heel fundamenteel verschil tussen de Amerikaanse en de meeste Europese bondgenoten over de vraag wanneer, en op wat voor manier, je militaire middelen moet inzetten.”

Amerika komt van Mars en Europa van Venus?

„Ik heb die vergelijking nooit toegepast gevonden. De Europeanen treden heus wel militair op, als ze geloven dat hun nationale belang in het geding is – zoals ze nu doen met hun anti-piratenmissie voor de kust van Somalië.

„Europeanen zijn heel goed in staat om voor hun eigen defensie te zorgen, als ze maar de politieke wil zouden hebben. Het beste wat Amerika kan doen, voor beide partijen, is de creditcard voor defensie-uitgaven intrekken waar Europa sinds de Koude Oorlog van heeft kunnen profiteren.

„De Amerikaanse president en de Europese leiders zouden de NAVO moeten verbinden aan de defensie tak van de Europese Unie, het Europees Veiligheid- en Defensiebeleid (EVDB). Dan kan Europa binnen drie jaar zorgen voor zijn eigen veiligheid en die in de regio. Voor noodgevallen zal Amerika er toch altijd zijn voor Europa. Ook de NAVO zal dan nog een functie hebben. Want het blijft een voordeel dat we een organisatie hebben, een structuur, waarbinnen de strijdkrachten van al die lidstaten met elkaar kunnen samenwerken.”

Maar Europa heeft nu al zoveel moeite om het eens te worden over buitenlands politieke kwesties.

„Het klinkt hard, maar dat is jullie probleem. Wij kunnen ons niet veroorloven op de huidige voet door te gaan. Ik ben een grote fan van de Europese Unie, maar ik denk dat ze nooit de volgende stap zal zetten als Amerika niet zorgt dat het onontkoombaar wordt.”

Is de NAVO-operatie in Libië, waarbij de Amerikanen geen leidende rol spelen, een model voor de toekomst?

„Het is een signaal naar de NAVO en de Europese Unie dat het voortaan zo zal gaan. Wees niet verbaasd als Amerika de volgende keer dat er iets in de achtertuin van Europa aan de hand is zelfs de aftrap niet meer voor zijn rekening neemt, zoals nog wel gebeurde met de bombardementen op Libië.”